

XXIII Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii – Modern problems and scientific support of innovative development of pig-breeding: Collection of scientific articles on the materials of the XXIII International Scientific and Practical Conference. (Moskva Lesnyye Polyany, 21-23 July 2016). 19-26 (in Russia).

3. Hetya A. A. 2007. Znachennya ekonomichnoho vahovoho faktora i pobudovi selektsiynykh indeksiv – The value of the economic weight factor and the construction of breeding indices. Zbirnyk naukovykh prats` mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi «Aktual'ni pytannya nauky ta praktyky: Dosyahnennya ta perspektyvy–2007» – Collection of scientific papers of the international scientific-practical conference «Actual Issues of Science and Practice: Achievements and Prospects – 2007». Poltava. 55-56. (in Ukraine).

4. 2003. Instruktsiya z bonituvannya svynei. Instruktsiya z vedennya plemynnoho obliku u svynarstvi – Instructions appraisal pigs. Instructions breeding in pig keeping. Kiev, Vydavnycho-polihrafichnyy tsentr «Kyivskyy universytet», 64 (in Ukraine).

5. Kovalenko B. P. 2002. Rozrobka indeksu otsinky vidtvornykh yakostey svynomatok ta yoho vykorystannya – Development of an index of evaluation of reproductive qualities of sows and their use. Problemy zoonzheneriyi ta veterynarnoyi medytsyny –Problems of zoinengineering and veterinary medicine. Kharkiv. Vol.11 (35): 71-74. (in Ukraine).

6. Kovalenko V. A. 1972. Indeks plemenny tsennosti – pokazatel' dlya otsenki sviney – Index of pedigree value – an indicator for evaluation of pigs. Sbornik nauchnykh trudov Donskogo sel'skokhozyaystvennogo instituta –Collection of scientific works of the Don Agricultural Institute. Rostov-na-Donu. 7(1): 145-146. (in Russia).

7. Mysik A. T., Netesa A. I., Kozlovskiy V. G. 1984. Svinovodstvo – Pig breeding. Moscow, Kolos. 448. (in Russia).

8. Tserenyuk O. M., Khvatov A. I. and Stryzhak T. A. 2010. Ob'yektivna otsinka materyns'koyi produktyvnosti svynei – Objective assessment of maternal productivity of pigs. Tavriys'kyi naukovyy visnyk – Taurian scientific bulletin. Vol. 69: 112-126. (in Ukraine).

9. Esminger M. E and Parker R. O. 1984. Swinescience, Animal Agricultural Series. 91 - 92.

10. Long T.E., Short T.H. and Bates R.O. 2003. Estimating genetic merit, NSIF swine genetics. Fact Sheet 8:1-4.

11. Lush J. L. and Molln A. E. 1942. Litter Size and Weight as Permanent Characteristics of Sows, Tech. Bul. 836. U.S. Dept. Agr. 22.

12. Stewart T. S., Neal S. M. and Irvin K. M. 1999. Multiple traits selection for pork improvement. NSIJ Swine Genetics. 10:1-6.

13. Comberg G. 1980. Tierzüchtungslehre. Eugen Ulmer Verlag. –Stuttgart. 382.

14. Ehlers M. J., Marby J. W. and Bertrand J. K. 2005. Variance components and heritabilities for sow productivity traits estimated from purebred versus crossbred sows [et al]. Animal Agricultural Series. Vol. 122 (5): 318 - 324.

Войтенко, С. Л. ИНДЕКСЫ ОТБОРА И КОМПЛЕКСНОГО ОЦЕНИВАНИЯ СВИНЕЙ

В статье изложена методика оценки свиней по фенотипу и генотипу с разработкой индексов отбора свиноматок по воспроизводительной способности, а также хряков и свиноматок - по качеству потомства. Предложено в индекс отбора свиноматок по воспроизводительной способности включить только два наиболее важные показателя с пересчетом фактической массы гнезда поросят при отъеме на возраст 60 дней согласно разработанной шкалы. Индекс хряков и свиноматок по качеству потомства включает не только откормочные и мясные признаки потомков, но и их оценку по фенотипу. Оценки сибсов и полусибсов по собственной продуктивности, откормочным и мясным качествам рекомендуется проводить в условиях одной фермы.

Ключевые слова: свиньи, индексы, воспроизводительная способность, собственная продуктивность, методика испытания, качество потомства.

Voitenko, S. L. SELECTION INDICES AND INTEGRATED EVALUATION OF PIGS

The article describes the method for assessing pigs by the phenotype and genotype with the development of indices for the selection of sows by the reproductive capacity, and also for boars and sows - for the quality of the offspring. Proposed in the index of selection of sows on reproductive ability include only the two most important indicators with recalculation of the actual weight of the nest of piglets when weaning for 60 days according to the developed scale. The index of boars and sows on the quality of offspring includes not only fattening and meat signs of offspring, but also their evaluation by phenotype. Evaluation of siblings and semi-siblings by their own productivity, fattening and meat qualities is recommended to be carried out in the conditions of one farm.

Key words: pigs, indices, reproductive ability, own productivity, test method, quality of offspring.

Дата надходження до редакції: 14.03.2018 р.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, професор Хмельничий Л.М.

доктор с.-г. наук, професор Поліщук А.А.

УДК 636.22/28.081

РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ

В. В. Вечорка, кандидат с.-г. наук, доцент;

А. М. Салогуб, доктор с.-г. наук, доцент;

В. М. Бондарчук, кандидат с.-г. наук, доцент;

С. Л. Хмельничий, кандидат с.-г. наук.

Сумський національний аграрний університет

В аспекті реалізації племінної цінності голштинських бугаїв-плідників, оцінених за якістю потомства та продуктивністю матерів за кращу лактацію, проведено порівняльний аналіз офіційних даних з отриманими у результаті їхньої оцінки в умовах конкретного господарства. Встановлено, що переважна більшість бугаїв підтвердила свої племінні якості за ознаками молочної продуктивності своїх дочок, проте були виявлені окремі плідники, які в умовах даного господарства не реалізували генетичний потенціал своєї офіційно визначеної племінної цінності.

Ключові слова: селекційний індекс, бугаї-плідники, племінна цінність, ознаки молочної продуктивності.

Перспектива селекції з удосконалення молочних вдалого підбору бугаїв-плідників у процесі їхнього відтворення, оскільки неодноразово доведено, що роль спадко-

вості плідників у генетичному поліпшенні порід молочної худоби сягає 90-95% [2]. Багатьма науковцями доведено, що внесок кожної категорії племінних тварин у загальне генетичне поліпшення популяції суттєво відрізняється, але однозначно існує перевага на користь батьків бугаїв, оскільки добір на етапі їхнього добору на декілька порядків вище порівняно з материнською частиною стада. Повідомляється, що внесок батьків бугаїв у загальне генетичне поліпшення популяції становить 44,5%, батьків корів – 33,2, матерів бугаїв – 17,4 і матерів корів – 4,9 % [4]. Іншими науковими дослідженнями встановлено, що сила впливу батьків на рівень надю дочок, залежно від лактації, становила 33,6-42,3%, на вміст жиру в молоці – 43,4-48,5% і на кількість молочного жиру – 44,9-46,7% при $P < 0,001$ [8]. За наступним повідомленням [3] генетичний внесок батьків бугаїв становить 41 %, батьків корів – 19, матерів бугаїв – 33 і матерів корів – 7 %. За даними інших авторів [7], частка матерів бугаїв у генетичному поліпшенні популяції становить 30-40 %.

Враховуючи дослідження окремих науковців, які повідомляють, що племінна цінність тварин у різних паратипових умовах проявляється неоднаково [1, 9, 10] і, за свідченням відомих вчених [5], – це не абсолютна та нестабільна величина, а, навпаки, відносна, змінна; має свою динаміку прояву в стаді, породі, популяції, яка зумовлюється і визначається мірою переваги її реального спадкового впливу на якість потомства на фоні генетичного потенціалу маточного поголів'я, від якого потомство отримують, достатньо вмотивованим є питання щодо визначення ступеня фактичної реалізації племінної цінності бугаїв в умовах конкретного стада.

З метою детального визначення, якою мірою реалізується генетичний потенціал молочної продуктивності бугаїв-плідників, використаних у стаді, за офіційно встановленими показниками оцінки їхньої племінної цінності, нами проведена їхня повторна оцінка за якістю потомства в конкретних умовах господарства.

Матеріали та методи досліджень. Експериментальною базою досліджень були імпортовані корови голштинської породи канадської селекції та їхні нащадки місцевої генерації стада ВАТ «Племзавод» державне підприємство дослідне господарство «Золотоніське» Черкаської області. Показники селекційної інформації щодо господарськи корисних ознак у межах бугаїв-плідників та генеалогічних формувань брали з бази даних автоматизованої системи племінного обліку та управління стадом «PlemOffice». Експериментальні дані опрацьовували методами біометричного аналізу за формулами, наведеними Е.К.Меркурьевой [5].

Результати досліджень. Племінна цінність бугаїв-плідників, що використовувались у стаді, оцінених за якістю нащадків та продуктивністю матерів за кращу лактацію представлена згідно даних, наведених у каталозі (табл. 1). У таблиці 2 наведені показники оцінки голштинських плідників за якістю потомства, проведеної на власному поголів'ї піддослідного стада. Порівняння показників продуктивності цих двох варіантів оцінки свідчить про те, що позитивна оцінка окремих плідників в умовах господарства співпала з офіційною визначеною у каталозі.

Знайшла підтвердження оцінка бугая-плідника Мон-

ро 5690477 лінії Старбака, у якого вона за офіційними даними оцінених у шести стадах 163 дочок становила за надоем 6152 кг, вмістом жиру – 3,69 %, молочним жиром – 227 кг, перевищуючи ровесниць за надоем та молочним жиром відповідно на 114 і 4 кг, поступаючись за вмістом жиру на -0,04 %. За результатами повторної оцінки Монро 5690477 у стаді встановлено істотну перевагу за племінною цінністю нащадків. Так, у порівнянні з ровесницями надій його дочок був вищим на 168 кг, вміст жиру – на 0,17 %, а вихід молочного жиру – на 12,4 кг. У господарстві надій дочок за першу лактацію становив 6757 кг, а дочок за місцем оцінки – 6152, або на 605 кг менше.

Наступний плідник Діамант 5783432 за оцінкою 15 дочок в одному із господарств був оцінений як поліпшувач з племінною цінністю за надоем +725 та молочним жиром +26 кг. У стаді ПЗ «Золотоніське» він проявив себе ще краще, отримавши племінну цінність за надоем дочок +824 кг, вмістом жиру +0,09 % і молочного жиру +38,3 кг. При цьому надій первісток становив 6061 кг, перевищивши аналогічний показник напівсисбів з іншого господарства на 787 кг молока.

Препотентність плідника Сенсація 401926 з високою оцінкою на його батьківщині (147-7417-3,68-273-3,18-236) підтвердилась в умовах ПЗ «Золотоніське» майже на одному рівні за надоем +612, вмістом жиру -0,02 та молочним жиром +23.

Співпадання результатів виявлено за оцінкою дочок Леопольда 4014598 (+337 кг, 0,03 % та 13,9 кг), Карсонета 5375693 (+301 кг, 0,03 % та 14,5 кг), Блекбірда 5287586 (+219 кг, +0,02 % та 13,4 кг) і Рейдера 390409 (+135 кг, +0,28 та +20,8 кг).

Серед продовжувачів заводської лінії Інгансера 343514 добре зарекомендував себе в умовах господарства бугай Фінансист 403222, у дочок якого надій за першу лактацію становив в середньому 5604 кг молока жирністю 3,76 %, а племінна цінність за даними власної оцінки становила +589 за надоем, +0,06 % – за вмістом жиру та 31,4 кг – за молочним жиром. Отримані власні показники підтвердили офіційну позитивну оцінку, яка при надоді 249 дочок із 36 стад 8198 кг з вмістом жиру 3,67 % та його виходом 301 кг відповідно становила +1346 кг, +0,10 % та +58 кг.

Не співпали показники результатів оцінки бугаїв, проведеної у різних стадах: Астрономера 2160438, при надоді дочок 5820 кг і селекційному індексі +844 у стаді господарства одержали дочок з продуктивністю 4812 кг з індексом +124 кг; Белмона 5735050 при надоді дочок 6919 кг і селекційному індексі +1025 у стаді господарства одержали дочок, що мали продуктивність 4103 кг з ровесницями – (-27 кг до ровесниць); Вавілона 5721798, у якого відповідно надій за оцінкою каталогу 10236, а індекс +1206, тоді як продуктивність дочок стада 4434 кг молока (лише +78 кг до ровесниць) та Марвікса 393697 за офіційною племінною цінністю +550 кг, -0,14 % та +8 кг, оцінка у стаді становила -73 кг за надоем, -0,22 за вмістом і -0,23 кг молочним жиром.

Не проявив себе бугай Мускат 401805, що належить до нової лінії Белла, у якого за племінної цінності дочок за надоем відповідно 6862 кг (+758), у стаді ці показники становили лише 4484 кг (+54).

Таблиця 1

Племінна цінність бугаїв-плідників за якістю предків та нащадків

Кличка та інв. № бугая	Лінія	Продуктивність матері за кращу лактацію			Продуктивність дочок / племінна цінність: ± до ровесниць						
		Кличка та інв. № батька бугая	надій, кг	% жиру	% білка	п дочок / стад	надій, кг	% жиру	кг жиру	% білка	кг білка
Астрономер 2160438	Старбака	Аеростар 383622	16529	5,31	3,19	303	5821	3,62	211	3,20	186
	16					+844	-0,06	+28	+0,04	+29	
Рейдер 390409	Елевейшна	Старбака 352790	9947	4,60	3,2	20813	9884	3,83	379	3,20	316
	6110					+270	+0,31	+40	+0,02	+11	
Монро 5690477	Старбака	Рейдер 390409	13097	4,03	3,21	163	6152	3,69	227	3,06	188
	6					+114	-0,04	+4	-0,04	+1	
Белмон 5375050	Чіфа	Блекстар 1929410	14488	3,80	3,30	122	6919	3,70	255	3,34	231
	98					+1025	-0,03	+33	+0,03	+35	
Діамант 5783432	Чіфа	Блекстар 1929410	11082	4,57	3,50	15	5274	3,68	194	3,02	160,1
	1					+725	0	+26	+0,08	+23	
Блекбірда 5287586	Чіфа	Блекстар 1929410	11442	4,00	3,10	91	9936	3,75	373	3,17	315
	84					+851	+0,12	+43	-0,01	+26	
Вавілон 5721795	Елевейшна	Конбест 380532	8902	3,8	3,2	11847	10236	3,41	349	3,06	313
	4053					+1206	-0,47	-1	-0,25	+14	
Марвікс 393697	Елевейшна	С.Б.Л.Мері 364859	11382	3,90	-	85	8427	3,60	309	3,22	217
	74					+550	-0,14	+8	0,03	+5,6	
Сенсацій 401926	Валіанта	Ройелті 1821208	13886	3,90	3,00	147	7417	3,68	273	3,18	236
	5					+666	-0,02	+22	-0,06	+17	
Каннон 5401403	Валіанта	Ечівер 380232	9247	4,95	3,55	74	9061	3,85	349	3,30	299
	64					-161	+0,19	+12	+0,19	+12	
Канселор 375600	Валіанта	Валіант 1650414	15676	3,40	3,0	13168	9220	3,64	336	3,18	294
	4435					-502	-0,1	-27	-0,02	-18	
Карсонет 5375693	Валіанта	Ечівер 380232	9247	5,00	3,50	92	9569	3,72	356	3,23	309
	87					+901	0,00	+34	+0,14	+41	
Леопольд 401498	Валіанта	Діксекрет 1856116	17509	4,10	3,10	103	7107	3,67	261	3,17	225
	13					+584	-0,14	+14	-0,02	+17	
Мускат 401805	Белла	Тріфеста 1891196	15572	3,90	3,30	112	6882	3,78	260	3,04	209
	9					+728	-0,10	+24	-0,02	+21	
Фінансист 403222	Інгансера	Інгансер 343514	18726	4,15	3,03	249	8198	3,67	301	3,20	262
	36					+1346	+0,10	+58	+0,02	+45	

Таблиця 2

Показники оцінки голштинських бугаїв-плідників за якістю потомства, $\bar{X} \pm S\bar{x}$

Кличка	Інв. №	Лінія	Результати оцінки бугаїв-плідників					
			продуктивність дочок			племінна цінність за:		
			п	надій, кг	жир, %	надоєм	вмістом жиру	молочним жиром
Астрономер	2160438	Старбака	37	4812±181,5	3,78±0,032	+194	0,00	+7,3
Рейдер	390409	Старбака	18	5007±282,9	3,84±0,076	+135	+0,28	+20,8
Монро	5690477	Старбака	37	6757±271,2	3,79±0,023	+168	+0,17	+12,4
Белмон	5735050	Чіфа	39	4103±146,7	3,70±0,041	-27	-0,02	-2,1
Діамант	5783432	Чіфа	28	6061±225,6	3,86±0,037	+824	+0,09	+38,3
Блекбірда	5287586	Чіфа	22	5235±245,8	3,77±0,058	+219	+0,02	+13,4
Вавілон	5721795	Елевейшна	18	4434±254,4	3,84±0,076	+78	0,04	3,0
Марвікс	393697	Елевейшна	21	5032±240,7	3,76±0,051	-73	-0,22	-23,2
Сенсацій	401926	Валіанта	161	5851±162,9	3,76±0,024	+612	-0,02	+23,0
Каннон	5401403	Валіанта	17	5120±328,5	3,68±0,044	+206	-0,09	+3,8
Канселор	375600	Валіанта	13	5134±388,4	3,70±0,057	+178	+0,10	+6,3
Карсонет	5375693	Валіанта	33	5537±233,9	3,71±0,043	+301	0,00	+14,5
Леопольд	401498	Валіанта	107	5928±157,2	3,79±0,029	+337	0,03	13,9
Мускат	401805	Белла	16	4484±215,9	3,69±0,067	-57	-0,04	-4,4
Фінансист	403222	Інгансера	61	5604±240,5	3,76±0,029	+589	+0,06	+31,4

Разом з тим плідник Канселор 375600 лінії Валіанта з від'ємною племінною цінністю (-502 кг, -0,1 % і -27 кг) за оцінкою у стаді проявив себе краще з відповідними показниками +178 кг, +0,10 % та +6,3 кг.

Виявлених в умовах племінного заводу ДП ДГ "Золотоніське" за результатами власної оцінки бугаїв-поліпшувачів доцільно використати в повторному підборі, особливо це стосується Монро 5690477, Діаманта 5783432,

Блекбірда 5287586, Сенсація 401926, Карсонета 5375693, Леопольда 401498 і Фінансиста 403222.

Таким чином, у селекційному процесі поліпшення стад досить важливим та необхідним заходом є проведення оцінки за якістю потомства бугаїв, що призначаються до використання, навіть попередньо офіційно оцінених і визначених поліпшувачами в інших стадах.

Висновки. Уточнення оцінки бугаїв-плідників в кон-

Вісник Сумського національного аграрного університету

Серія «Тваринництво», випуск 2 (34), 2018

кредитних умовах господарства є одним з найефективніших і надійних засобів в системі селекційно-племінної роботи із високопродуктивним заводським стадом, а повторне їх ви-

користання гарантовано забезпечить нарощування генетичного потенціалу молочної продуктивності маточного поголів'я.

Список використаної літератури:

1. Басовский Н. З. Популяционная генетика в селекции молочного скота / Н.З. Басовский. – М.: Колос, 1983. – 256 с.
2. Басовський М.З. Вирощування, оцінка і використання плідників / М.З.Басовський, І.А. Рудик, В.П.Буркат – К.: Урожай, 1992. – 216 с.
3. Завертяев Б. П. Совершенствование системы разведения и селекции молочного скота / Б. П. Завертяев, П. Н. Прохоренко // Зоотехния. – 2000. – № 8. – С. 8–12.
4. Казаровец Н. В. Перспективы создания зонального типа черно-пестрого скота / Н. В. Казаровец, И. А. Пинчук. // Зоотехния. – 2001. – № 3. – С. 7–8.
5. Меркурьева, Е. К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных. – М.: Колос, 1970. – 423 с.
6. Петренко І. П. Племінна цінність тварин і закономірність її успадкування / І.П. Петренко, Зубець М.В., В.П.Буркат // Вісник аграрної науки. – 1999. – № 8. – С. 45-53.
7. Рудик І. А. Селекція молочної худоби за тривалістю продуктивного використання / І. А. Рудик, Р. В. Ставецька / Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. Вип. 8. – Ч. 2. – Біла Церква, 1999. – С. 27–29.
8. Федорович Є. І. Вплив батьків на формування молочної продуктивності дочок / Є. І. Федорович, Й. З. Сірацький // Тваринництво України. – 2003. – № 2. – С. 15–17.
9. Хмельничий Л. М. Оцінка бугаїв-плідників за селекційним індексом / Л. М. Хмельничий, Т. Г. Мовчан // Збірник наукових праць Білоцерківського НАУ Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. – Біла Церква – 2010. – Вип. 3 (72). – С. 32-35.
10. Хмельничий Л. Фактичний прояв племінної цінності бугаїв-плідників в реальних умовах / Л. Хмельничий, А. Салогуб // Тваринництво України. – 2010. – № 9. – С. 28-30.

REFERENCES

1. Basovskiy, N. Z. 1983. Populyatsionnaya genetika v seleksii molochного skota – Population genetics in breeding of dairy cattle. *M.: Kolos – Moscow : Kolos*, 256 (in Russian).
2. Basov's'kiy, M. Z., I. A. Rudyk, and V. P. Burkat. 1992. Vyroshchuvannya, otsinka i vykorystannya plidnykiv – Growth, evaluation and use of sires. *K.: Urozhay*, 216 (in Ukrainian).
3. Zavertyaev, B. P., and P. N. Prokhorenko. 2000. Sovershenstvovanie sistemy razvedeniya i seleksii molochного skota – Improvement the system of breeding and selection of dairy cattle. *Zootekhnika – Zootechnics*. 8:8–12 (in Russian).
4. Kazarovets, N. V., and I. A. Pinchuk. 2001. Perspektivy sozdaniya zonal'nogo tipa cherno-pestrogo skota – Prospects for the creation of zonal type of Black-and-White cattle. *Zootekhnika – Zootechnics*. 3:7–8 (in Russian).
5. Merkur'eva, E. K. 1970. Biometriya v seleksii i genetike sel'skokhozyaystvennykh zhivotnykh – Biometrics in the selection and genetics of farm animals. *M.: Kolos – Moscow : Kolos*, 423 (in Russian).
6. Petrenko, I. P., M. V., Zubets' and V. P. Burkat. 1999. Pleminna tsinnist' tvaryn i zakonimist' yiyi uspadkuvannya – Animal breeding value and pattern of heritability. *Visnyk ahraryoi nauky – Bulletin of Agrarian Science*. 8:45–53 (in Ukrainian).
7. Rudyk, I. A., and R. V. 1999. Stavets'ka. Seleksiya molochной khudoby za tryvalistyu produktyvnoho vykorystannya – Selection of dairy cattle for the duration of productive use. *Visnyk Bilotserkiv's'koho derzhavnoho ahraryoho universytetu. Bila Tserkva – Bulletin of the Bila Tserkva State Agrarian University*. 8:(2)27–29 (in Ukrainian).
8. Fedorovich, Ye. I., and Y. Z. Sirats'kiy. 2003. Vplyv bat'kiv na formuvannya molochной produktyvnosti dochok – Influence of parents on the formation of daughter's dairy productivity. *Tvarynystvo Ukrayiny – Animal husbandry of Ukraine*. 2:15–17 (in Ukrainian).
9. Khmel'nychy, L. M., and T. H. Movchan. 2010. Otsinka buhayiv-plidnykiv za selektsiynym indeksom – Estimation of sires by breeding index. *Zbirnyk naukovykh prats' Bilotserkiv's'koho NAU Tekhnolohiya vyrobnytstva i pererobky produktsiyi tvarynystva. Bila Tserkva – Collection of scientific works of Bila Tserkva NAU Technology of production and processing of livestock products. Bila Tserkva*. 3:(72)32–35 (in Ukrainian).
10. Khmel'nychy L. M., and A. Salohub. 2010. Faktichnyy proyav pleminnoyi tsinnosti buhayiv-plidnykiv v real'nykh umovakh – Actual manifestation of the breeding value of sires in real conditions. *Tvarynystvo Ukrayiny – Animal husbandry of Ukraine*. 9:28–30.

Вечёрка, В. В., Салогуб, А. Н. Бондарчук, В. М., Хмельничий, С. Л. РЕАЛИЗАЦИЯ ГЕНЕТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА МОЛОЧНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ БЫКОВ-ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ

В аспекте реализации племенной ценности голштинских быков-производителей, оцененных по качеству потомства и продуктивностью матерей за лучшую лактацию, проведен сравнительный анализ официальных данных и полученных в результате их оценки в условиях конкретного хозяйства. Установлено, что подавляющее большинство быков подтвердили свои племенные качества по признакам молочной продуктивности своих дочерей, однако были обнаружены отдельные производители, которые в условиях данного хозяйства не реализовали генетический потенциал своей официально определенной племенной ценности.

Ключевые слова: селекционный индекс, быки-производители, племенная ценность, признаки молочной продуктивности.

Vechorka, V.V., Salogub, A.M., Bondarchuk, V.M., Khmelnychy, S. L. REALIZATION OF GENETIC POTENTIAL OF DAIRY PRODUCTIVITY OF Sires

In the aspect of implementation of the breeding value of Holstein sires, estimated by the quality of offspring and productivity of mothers for better lactation, has been carried out comparative analysis of the official data obtained as a result of their evaluation in the conditions of a particular farm. The vast majority of bull-sires confirmed their pedigree qualities on the traits of milk productivity of their daughters, however, certain sires have been found who, in the conditions of this farm, did not realize the genetic potential of their officially determined breeding value.

Key words: selection index, bull-sires, breeding value, traits of milk productivity.

Дата надходження до редакції: 09.02.2018 р.

Рецензенти: доктор с.-г. наук, професор Л. М. Хмельничий
доктор біол. наук, професор Ю. В. Бондаренко